

तीनपाटन गाउँपालिका
गाउँ प्रहरी सम्बन्धि नियमावली २०७६

तीनपाटनगाउँपालिका

गाउँप्रहरी सम्बन्धि नियमावली, २०७६

प्रस्तावना

स्थानीय सरकार संचालन ऐन, २०७४ को दफा १०२ (२) ले दिएको अधिकार प्रयोग गरी तीनपाटन गाउँपालिकाको कार्यपालिकाले यो गाउँ प्रहरी सम्बन्धि नियमावली २०७६ बनाई लागू गरेको छ ।

परिच्छेद - १

प्रारम्भिक

१. संक्षिप्त नाम र प्रारम्भिक :

१. यो नियमावलीको नाम “तीनपाटन गाउँपालिकागाउँ प्रहरी सम्बन्धि नियमावली, २०७६” रहेको छ ।

२. यो नियमावली गाउँपालिकाको कार्यपालिकाबाट स्वीकृत भएपछि लागू हुनेछ ।

२. परिभाषा: विषय र प्रसंगले अर्को अर्थ नलागेमा यस नियमावलीमा:—

क) “ऐन” भन्नाले स्थानीय सरकार संचालन ऐन, २०७४ लाई सम्झनु पर्दछ ।

ख) “नियमावली” भन्नाले तीनपाटन गाउँपालिकाको गाउँ प्रहरी नियमावली, लाई सम्झनु पर्दछ ।

ग) “गाउँपालिका” भन्नाले तीनपाटनगाउँपालिकालाई सम्झनु पर्दछ ।

घ) “मुख्य कार्यालय” भन्नाले गाउँपालिका केन्द्र रहेको कार्यालयलाई सम्झनु पर्दछ ।

ङ) “समिति” भन्नाले तीनपाटनगाउँपालिकाको पदपूर्ति समितिलाई सम्झनु पर्दछ ।

च) “गाउँ प्रहरी” भन्नाले तीनपाटनगाउँपालिकाबाट नियुक्त प्रहरी कर्मचारीलाई सम्झनु पर्दछ ।

छ) “स्थायी पद” भन्नाले म्याद नतोकिएको गाउँपालिकाको सभाद्वारा स्वीकृत स्थायी पदलाई सम्झनु पर्दछ ।

ज) “परिवार” भन्नाले गाउँ प्रहरी कर्मचारीसँग बस्ने तथा निज आफैले पालनपोषण गर्नुपर्ने कर्मचारीको पति, पत्नी, छोरा, अविवाहिता छोरी, धर्मपुत्र, अविवाहिता धर्मपुत्री, बाबु, आमा वा सौतेनी आमा सम्झनु पर्दछ र सो शब्दले पुरुष प्रहरीको हकमा निजको बाजे, वज्यै तथा महिला प्रहरीको हकमा निजको सासु ससुरालाई समेत जनाउँछ ।

झ) “भत्ता” भन्नाले तीनपाटनगाउँपालिकाले समय समयमा तोकिएका बमोजिमको भत्तालाई सम्झनु पर्दछ ।

ञ) “आर्थिक वर्ष” भन्नाले श्रावण १ गते देखि शुरु भई आषाढ मसान्तमा समाप्त हुने अवधिलाई सम्झनु पर्दछ ।

ट) “प्रमुख प्रशासकीय अधिकृत ” भन्नाले गाउँपालिकाको प्रमुख प्रशासकीय अधिकृतको रूपमा काम गर्न नेपाल सरकारबाट खटाईएको अधिकृतलाई सम्झनु पर्दछ ।

ड) “तोकिएको” वा “तोकिए बमोजिम” भन्नाले गाउँपालिकाले समय समयमा निर्णय गरी तोकिएको वा तोकिए बमोजिम सम्झनु पर्छ ।

ढ) गाउँ प्रहरी कर्मचारी भन्नाले गाउँ प्रहरी अधिकृत र जवानलाई सम्झनुपर्छ ।

३. नियमावलीको व्याख्या गाउँकार्यपालिकाले गर्ने :

१) कुनै अधिकारीले यस नियमावलीको प्रयोग गर्दा गाउँ प्रहरी कर्मचारीलाई मर्का परेमा निजले प्रमुख प्रशासकीय अधिकृतसमक्ष निवेदन दिन सक्नेछ ।

२) नियम ३ (क) बमोजिम निवेदन परेमा प्रमुख प्रशासकीय अधिकृतले निवेदन परेको मितिले ३० दिन भित्रमा निर्णय गरिसक्नु पर्नेछ । नितिगत रूपमा निर्णय गर्नुपर्ने भएमा प्रमुख प्रशासकीय अधिकृतले कार्यपालिका समक्ष पेश गर्न सक्नेछ ।

परिच्छेद २

गाउँ प्रहरी सेवा गठन रेखदेख र नियन्त्रण

४) गाउँ प्रहरी सेवाको गठन: तीनपाटन गाउँपालिकामा एक गाउँ प्रहरी सेवा समुह रहने छ । गाउँ प्रहरी सेवाको गठन र त्यसमा रहने गाउँ प्रहरी कर्मचारीहरूको संख्या गाउँ सभाले तोके बमोजिम हुनेछ ।

५) गाउँपालिकामा रहने गाउँ प्रहरीको पद र तह: गाउँ प्रहरी सेवामा गाउँसभाले तोकेको पद र तह रहनेछन ।

क) गाउँपालिकाले प्रत्येक पदको कार्य विवरण बनाउनेछ र त्यस्तो कार्य विवरणमा सम्बन्धित पदको काम, कर्तव्य, उत्तरदायित्व तथा अधिकार समेत उल्लेख गरिनेछ ।

ख) गाउँ प्रहरी प्रमुख लगायत गाउँ प्रहरी कर्मचारीहरूको काम कर्तव्य र अधिकार तोकिए बमोजिम हुनेछ ।

परिच्छेद - ३

गाउँ प्रहरी कर्मचारीको काम, कर्तव्य र अधिकार

६) गाउँ प्रहरी कर्मचारीको कर्तव्य र अधिकार :

(१) सार्वजनिक आवागमनमा बाधा पुऱ्याई राखेका निर्माण सामाग्री पसल व्यवसायबाट भएको अवरोध हटाउन लगाउने नमानेमा आफैँ हटाई हटाउन लाग्ने खर्च सम्बन्धित व्यक्तिबाट असूल उपर गर्न पेश गर्ने ।

(२) गाउँपालिका क्षेत्रभित्र दैनिक उत्पादन हुने फोहरमैला निर्धारित समय र स्थानमा राख्न लगाई कानुन बमोजिम कारवाही गर्न पेश गर्ने ।

(३) सार्वजनिक जग्गा बाटो मठ, मन्दिर, ढल, नाला, चोक, पोखरी मिचि कसैले घर कम्पाउण्ड टहरा वा त्यस्तै अन्य निर्माण कार्य गरेको अथवा व्यक्तिगत रूपले उपभोग गरेको छ, छैन निरीक्षण गर्ने । निर्माण गरेको देखिएमा निर्माण कार्य रोक्का गरी प्रशासन शाखा मार्फत निर्णय गर्ने अधिकारी समक्ष प्रतिवेदन पेश गर्ने । भत्काउने आदेश भएमा भत्काउने ।

(४) गाउँपालिका क्षेत्रमा अनियमित निर्माण कार्य गरेको देखिएमा नक्शापास भए नक्शापासको प्रमाण पत्र सहितको प्रतिवेदन प्रशासन शाखा मार्फत प्रमुख समक्ष पेश गर्ने । मापदण्ड विपरित निर्माण भएको देखिए भत्काउने आदेश दिएमा भत्काउने ।

- (५) छाडा पशु पक्राउ गरी व्यवस्थापन गर्ने, गराउने तथा आवश्यक परेमालिलामको प्रकृयाका लागि पेश गर्ने।
- (६) स्वास्थ्यका लागि हानिकार चिज तथा सडेगलेको खाद्य पदार्थ विक्रि वितरणमा रोक लगाउने । तोकिएको मापदण्ड विपरित सडेगलेका हानिकार चिज वस्तु विक्रि गरेको पाईएमा पहिलो पटक भए जफत गरी गाड्न लगाउने । पटक पटक यस्तो कार्य दोहोरिएमा जरिवाना गर्न वा पसल बन्द गराउन राय साथ पेश गर्ने ।
- (७) रोगी वा कानूनले निषेध गरेका पशुपंक्षी, जीवजन्तुहरु काटमार गर्न नदिने र त्यस्ता पशुपंक्षी जीवजन्तुका मासु विक्रि वितरणमा रोक लगाउने । अटेर गरेमा जफत गरी नष्ट गर्ने साथै जरिवाना समेत गर्न राय साथ पेश गर्ने ।
- (८) छाडा कुकुर नियन्त्रण सम्वन्धी कारवाही गर्ने । मरेका जीवजन्तु समयमै गाड्न लगाउने । यस कार्यकालागि वातावरण शाखासंग समन्वय गर्ने।
- (९) खतरा उत्पन्न हुने रुख काट्न लगाउने । जोखिमपूर्ण घर पर्खाल भए सोको लिखित प्रतिवेदन पेश गर्ने र भत्काउन आदेश भए भत्काउने ।
- (१०) वडा समिति, टोल सुधार समिति, तथा सामुदायिक प्रहरीसंगको सहकार्यमा सरसफाई, सुरक्षा र सामाजिक विकृति हटाउने कार्य गर्ने गराउने ।
- (११) गाउँसभा, गाउँकार्यपालिका, समिति, उपसमिति, विभाग तथा आयोजनाहरुबाट लागू हुने नीति, निर्णय, नियम र कानून कार्यान्वयन गर्ने ।
- (१२) गाउँपालिकाको सुव्यवस्था कायम गर्ने, गाउँपालिकाको चल, अचल सम्पत्ति, भवन, जग्गा, पार्क, मेशिन, उपकरण आदिको सुरक्षा गर्ने ।
- (१३) ईजाजत विना पेशा, व्यवसाय गरेको फेला परेमा पेशा व्यवसायको दर्ता/नवीकरण गर्न लगाउने ।
- (१४) गाउँपालिका क्षेत्रमा भित्ते लेखन, पोल व्यानर, क्रस व्यानर र विज्ञापन नीतिले निषेध गरेको विज्ञापन प्रचारप्रसार सामाग्री तथा पोष्टर टाँस्ने कार्यमा पूर्णतया प्रतिबन्ध लगाउने अटेर गर्नेलाई जरिवाना कारवाही गर्ने ।
- (१५) विना ईजाजत व्यानर, होडिङ्ग बोर्ड, ग्लोबोर्ड, नियोनसाईन लगायतका अन्य विज्ञापन सामाग्री राखेको पाईएमा पक्राउ गरी ईजाजत लिन लगाउने नमानेमा जरिवाना गर्ने ।
- (१६) गाउँपालिकाले सञ्चालन गर्ने वा भाग लिने सभा, सम्मेलन, तालिम, अभ्यास आदि जस्ता कार्यक्रममा गाउँपालिकाको तर्फबाट तोकिए बमोजिम प्रतिनिधित्व गर्ने ।
- (१७) नापतौलका सामाग्रीको चेक जाँच गर्ने, पसल व्यवसायमा मूल्य सूचि राख्न लगाउने तथा चेक गर्ने ।
- (१८) होटल, रेष्टुरेन्ट, गेष्ट हाउस, मसाज पार्लर जस्ता गतिविधिहरुको निरीक्षण गर्ने मापदण्ड अनुरूप नचलेको पाईएमा कारवाहीको लागि पेश गर्ने ।

- (१९) गाउँपालिका क्षेत्रभित्र सार्वजनिक स्थलमा जादु, सर्कस, जुवा लगायतका विकृतीजन्य क्रियाकलापमा रोक लगाउने ।
- (२०) गाउँपालिकाको निर्णय अनुसार अस्थायी प्रकृतिका बजार व्यवस्था गर्ने, त्यस्तो व्यापारीहरूको लगत राख्ने ।
- (२१) अरुलाई बाधा पुग्ने गरी लाउड स्पिकर रेडियो अथवा ध्वनी उत्पादन गर्ने अन्य उपकरण प्रयोग गर्न नदिने ।
- (२२) बजार क्षेत्रमा ध्वनी, धुवा, प्रकाश अथवा अन्य कुनै कारणले सार्वजनिक रूपमा बाधा पुग्ने गरी उद्योग धन्दा सञ्चालनमा रोक लगाउने ।
- (२३) गाउँपालिका क्षेत्र भित्रका निजी सुरक्षा गार्ड आपूर्ति व्यवसाय सञ्चालन गर्ने फर्म, कम्पनी सञ्चालकहरूको सूची तयार गरी लगत राख्ने र निजहरूको अनुगमन गर्ने ।
- (२४) विपत्, महामारी भएमा उद्धार तथा राहतका लागि तुरुन्त खटी जाने ।
- (२५) गाउँपालिका मातहतका विभाग, शाखा, आयोजना, कार्यक्रम वा कुनै परियोजना अन्तर्गत तोकिए बमोजिमका कार्यहरू गर्ने गराउने ।
- (२६) गाउँपालिका अन्तर्गतका विभाग, शाखा तथा आयोजनाबाट कार्यान्वयनका लागि प्राप्त भएका आदेश तथा निर्देशन कार्यान्वयन गरी सोको विवरण तोकिएको समय भित्र उपलब्ध गराउने ।
- (२७) माथि तोकिए बमोजिमका कार्यहरू समन्वय गरी जिम्मेवारी लिई जवाफदेहिता समेत बहन गर्ने ।
- (२८) गाउँपालिकाले तोकिएका अन्य कार्यहरू गर्ने गराउने ।

परिच्छेद - ४

तह विभाजन र पदपूर्ति

- ७) स्थायी पद श्रृजना तथा दरवन्दी खारेज : १) गाउँपालिकामा रहने गाउँ प्रहरीको विभिन्न तहका दरवन्दीहरूको श्रृजना तथा खारेजी गाउँसभाले निर्णय गरे बमोजिम हुनेछ ।
- २) श्रृजना तथा खारेजीका लागि प्रस्ताव पेश गर्नु भन्दा अघि सो पद श्रृजना गर्नुपर्ने कारण, प्रस्तावित पदले गर्नुपर्ने कामको विवरण, मौजुदा दरवन्दीले थप गरेको कार्यबोझ सम्हाल्न सक्ने नसक्ने अवस्था, आर्थिक क्षमता तथा प्रस्तावित पदले संगठनात्मक स्वरूपमा पार्ने प्रभाव स्पष्ट गरी गाउँसभा समक्ष पेश गर्नु पर्नेछ ।
- ८) गाउँ प्रहरीहरूको शुरु नियुक्ति हुने पदहरू: गाउँ प्रहरीको देहायका पदहरू खुल्ला प्रतियोगिताद्वारा पूर्ति गरी नियुक्ति हुनेछ र अरु पदहरूमा बहुवाद्द्वारा पूर्ति गरिनेछ ।
- क) गाउँ प्रहरी निरीक्षक
- ख) गाउँ प्रहरी सहायक निरीक्षक

ग) गाउँ प्रहरी जवान

घ) गाउँ प्रहरी सहयोगी ।

- ९) नियुक्ति गर्ने अधिकारी : पदपूर्ति समितिको सिफारिसमा गाउँपालिकाले गाउँ प्रहरीको नियुक्ति गर्नेछ ।
- १०) पदपूर्ति समिति : गाउँकार्यपालिकाको निर्णय बमोजिमको पदपूर्ति समिति नै गाउँ प्रहरीहरूको पदपूर्ति समिति हुनेछ । गाउँ प्रहरीहरूको नयाँ पदपूर्तिका लागि छनौट प्रकृत्यामा जिल्ला स्थित प्रहरी कार्यालयको वा शसस्त्र प्रहरीको अधिकृत स्तरको प्रतिनिधिलाई विज्ञको रूपमा आमन्त्रित गर्न सकिनेछ।
- ११) पदपूर्ति गर्ने तरिका : गाउँ प्रहरीको पदपूर्ति गाउँपालिका कार्यपालिकाले बनाएको कार्यविधि बमोजिम हुनेछ।

परिच्छेद - ५

सरुवा तथा बढुवा

- १२) सरुवा सम्बन्धी व्यवस्था : गाउँ प्रहरी कर्मचारीको सामान्यतया वर्षको एक पटक गाउँ प्रहरी प्रमुखको सिफारिसमा प्रमुख प्रशासकिय अधिकृतले वडा कार्यालयहरूमा सरुवा गर्न सक्नेछ ।
- १३) बढुवा गर्ने अधिकारी : पदपूर्ति समितिको सिफारिसमा गाउँपालिकाले बढुवा गर्नेछ ।
- १४) बढुवाको लागि सम्भाव्य उम्मेदवार बन्ने अवधि :
- (१) गाउँ प्रहरी हवलदारदेखि गाउँ प्रहरी नायव निरीक्षकसम्म एकतह मुनिको पदमा कम्तिमा तीन वर्षको अवधि पुगेको र अधिकृतस्तरका प्रहरी कर्मचारीको हकमा एक तह मुनिको पदमा कम्तिमा ५ वर्ष स्थायी सेवा अवधि पुगेको हुनुपर्नेछ ।
- (२) नियम २५ (१) मा जुनसुकै कुरा लेखिएको भए तापनि देहायको अवस्थामा कुनै पनि गाउँ प्रहरी कर्मचारीको बढुवाको लागि सम्भाव्य उम्मेदवार बन्न सक्ने छैन ।
- क) निलम्बन भएकोमा निलम्बन भएको अवधिभर,
- ख) बढुवा रोक्का गरिएकोमा सो अवधिभर,
- ग) तल्लो पदमा घटुवा भएकोमा सो भएको मितिले दुई वर्षसम्म,
- घ) तलब वृद्धि रोक्का भएकोमा वा तल्लो टायम स्केलमा वा त्यही टायम स्केलको तल्लो स्केलमा घटुवा भएको मितिले एक वर्षसम्म,
- ङ) हालको पदमा तीन पटकसम्म नसिहत पाएको भए अन्तिम पटक नसिहत पाएको मितिले एक वर्षसम्म,
- च) सेवा परिवर्तन गराई गाउँ प्रहरी सेवामा प्रवेश गरेको गाउँ प्रहरी कर्मचारी भएमा सेवा परिवर्तन भएको मितिले एक वर्षसम्म

१५) बहुवा गर्दा कार्य क्षमताको मूल्याकन गर्ने आधार :१)गाउँ प्रहरी कर्मचारीलाई बहुवा गर्दा यस नियमावली बमोजिम कार्य क्षमताको मूल्याकन गरी सबैभन्दा बढी अंक प्राप्त गर्ने कर्मचारीलाई पहिले बहुवा गरिनेछ । तर समान अंक प्राप्त गर्ने उम्मेदवारहरुको हकमा देहायको क्रमले निर्णय गरिनेछ :

क) एकतह मुनिको पदमा सेवामा प्रवेश गर्दा निर्धारण भएको योग्यताक्रमको आधारमा

ख) खण्ड (क) बमोजिम निर्णय हुन नसकेमा त्यसभन्दा एकतह मुनिको पदमा गरेको नोकरी अवधिको आधारमा

ग) खण्ड (ख) बमोजिम निर्णय हुन नसकेमा आधारभूत तालिमबाट कायम गरिएको जेष्ठताक्रमको आधारमा

घ) गाउँ प्रहरी कर्मचारीको कार्यक्षमताको मूल्याकन गर्दा देहायका कुराहरुलाई आधार मानिने छ ।

१. नोकरीको जेष्ठता २. कार्यसम्पादन मूल्याकन ३. शैक्षिक योग्यता ४. तालिम

ङ) जेष्ठताको अंक गणना गर्दा हाल बहाल रहेको पदमा काम गरेको प्रत्येक वर्षको लागि २ अंकका दरले बढीमा ३० अंक प्रदान गरिनेछ । त्यसरी अंक गणना गर्दा एक वर्षभन्दा बढी चानचुन महिना वा दिनको लागि दामासाहीका हिसावले अंक दिइनेछ ।

च) बहुवाका लागि गाउँ प्रहरी सेवाको कुनै पनि पदमा प्रवेश गर्न आवश्यक पर्ने न्यूनतम शैक्षिक योग्यता वापतको मात्र अंक दिइने छ ।

छ) शैक्षिक योग्यता वापत बढीमा १५ (पन्ध्र) अंक दिइनेछ र त्यस्तो योग्यता वापतको अंकको गणना देहाय बमोजिम गरिनेछ ।

शैक्षिक योग्यता	प्रथम	द्वितीय	तृतीय	कैफियत
१.हाल बहाल रहेको पदमा	१०	८	६	नयाँ नियुक्ति दिँदा आवश्यक पर्ने न्यूनतम शैक्षिक योग्यता भएमा
२.आवश्यक न्यूनतम योग्यता भन्दा माथिल्लो सम्बन्धितएउटा	५	४	३	

तर (१) श्रेणी नखुलेको शैक्षिक प्रमाण पत्रको हकमा विश्वविद्यालयले स्तर निर्धारण गरेकोमा सोही अनुसारको श्रेणी कायम गरी र सो नभएमा द्वितीय श्रेणी सरहको अंक दिइनेछ ।

(ज) कार्य सम्पादन वापत कार्यसम्पादन मूल्याङ्कन फाराममा उल्लेख भए अनुसार कार्य सम्पादन मूल्याङ्कन गरी बढीमा ५० अंक दिइनेछ ।

(झ) तालिम वापत प्रथम, द्वितीय र तृतीय श्रेणीको लागि क्रमशः पाँच, चार र तीन अङ्क दिइनेछ ।

परिच्छेद - ६

गाउँपालिकाको प्रशासन र गाउँ प्रहरीको सम्बन्ध

१६) गाउँपालिका प्रशासनको नियन्त्रण रहने : गाउँपालिकाको गाउँ प्रहरी संगठन गाउँपालिकाको प्रशासन शाखाको प्रत्यक्ष नियन्त्रण र निर्देशनमा रहनेछ।

१७) गाउँ प्रहरी प्रमुख मार्फत हुने :गाउँपालिकाले गाउँ प्रहरी संगठनसँग लेखापढी गर्दा सामान्यतया गाउँ प्रहरी प्रमुखमार्फत नै गर्नुपर्नेछ ।

१८) कारवाही गर्दा परामर्श लिने : कुनै पनि तहका गाउँ प्रहरी कर्मचारीलाई अनुशासनहीनताको कारवाही गर्दा आवश्यकतानुसार गाउँ प्रहरी प्रमुखको परामर्श लिन सक्नेछ । तर गाउँ प्रहरी प्रमुखको हकमा प्रशासन शाखाको सिफारिसमा प्रमुख प्रशासकीय अधिकृतबाट निर्णय हुनेछ।

परिच्छेद - ७

विदार सुविधा

१९) विदा अधिकारको कुरा होइन:

(१) गाउँ प्रहरी कर्मचारीले अधिकारको रूपमा विदाको दावी गर्न पाउने छैन ।

(२) गाउँ प्रहरी कर्मचारीको सबै समय गाउँपालिकाको हुनेछ।

(३) गाउँपालिकाकार्यपालिकाले तोके बमोजिम गाउँपालिका प्रहरीहरू ब्यारेकमा बस्नु पर्नेछ। ब्यारेकमा बस्ने गाउँपालिका प्रहरीलाई गाउँपालिका कार्यपालिकाले तोके बमोजिम अतिरिक्त समय सुविधा र रासन खर्च उपलब्ध गराइने छ।

(४) कामको अनुकुल हेरी विदा दिने अधिकारीले आफ्नो तजबीजबाट विदा दिन अथवा नदिन पनि सक्नेछ साथै आवश्यक परेमा विदामा बसेको गाउँ प्रहरी कर्मचारीलाई निजको स्वीकृत विदा रद्द गरी बोलाई काममा लगाउन सक्नेछ ।

(५) विदाको किसिमहरू : गाउँ प्रहरी कर्मचारीहरूले गाउँपालिकाका कर्मचारीले पाएसरह देहाय बमोजिमका विदा पाउनेछन :

१) भैपरी आउने र पर्व विदा २) घर विदा ३) विरामी विदा ४) किरिया विदा ५) प्रसुती विदा

६) सट्टा विदा ७) अध्ययन विदा ८) असाधारण विदा (९) प्रसुति स्याहार विदा

२०) विदा नलिई घर बस्ने गाउँ प्रहरी कर्मचारीलाई सेवाबाट हटाउने : १) यस नियमावली बमोजिम विदा नलिई गाउँ प्रहरी कर्मचारी गैरहाजिर हुन पाउने छैन ।

(२) उपनियम (१) को उल्लंघन गरी गैरहाजिर हुने नगर प्रहरी कर्मचारीलाई गाउँपालिकाले सेवाबाट हटाउन सक्नेछ । तर मौखिक रूपमा जानकारी गराइ विदा बसी पछि सो अवधिको लागि विदाको निवेदन गरी सो विदा स्वीकृत भएमा यो नियम उल्लंघन गरेको मनिने छैन ।

२१) सट्टा विदा : कुनै पनि सार्वजनिक विदाको दिन कार्यालयमा ड्यूटी गर्ने गाउँ प्रहरी कर्मचारीलाई आलोपालो मिलाई सम्बन्धित गाउँ प्रहरी प्रमुखको सिफारिसमा प्रमुख प्रशासकिय अधिकृतले सट्टा विदा दिन सक्नेछ । तर यस्तो सट्टा विदा एकपटकमा सात दिनभन्दा बढी हुने छैन । गाउँपालिका प्रहरीलाई ड्यूटी खटाउने र सार्वजनिक विदाको दिन कार्यालयमा ड्यूटी गर्ने गाउँ प्रहरी कर्मचारीको अभिलेख तयार गरी राख्ने दायित्व गाउँ प्रहरी प्रमुखको हुनेछ।

२२) अध्ययन विदा : गाउँपालिका प्रहरीको सेवालार्इ र आवश्यक पर्ने विषयमा स्थानीय निकायलाई प्राप्त भएको छात्रवृत्तिमा मन्त्रालयको स्वीकृति लिई खुला प्रतियोगिता वा अन्तर स्थानीय निकाय प्रतियोगितामा वा स्थानीय निकायबाट मनोनयन भई अध्ययन गर्न जाने गाउँ प्रहरी कर्मचारीले अध्ययन अवधिभर अध्ययन विदा पाउन सक्नेछ ।

२३) विदा माग गर्ने विधि : (१) विदाको निकासका निमित्त गाउँ प्रहरी कर्मचारीले आफूलाई चाहिएको विदाको अवधि, कारण र विदेश जानुपर्ने भए सो समेत खुलाई गाउँ प्रहरी प्रमुखको सिफारिस सहित विदा दिने अधिकारी समक्ष निवेदन पेश गर्नु पर्नेछ र विदा दिने अधिकारीले पनि विदा स्वीकृत वा अस्वीकृत भएको सूचना सो गाउँ प्रहरी कर्मचारीलाई दिनु पर्नेछ ।

(२) देहायको कुरामा विदा दिने अधिकारीलाई चित्त बुझेमा निजले निवेदनको मितिभन्दा अघिको मितिबाट विदा स्वीकृत गर्न सक्नेछ ।

- क) विदा दिने अधिकारीको पूर्व स्वीकृति दिन सम्भव थिएन भन्ने,
 ख) पूर्व स्वीकृति प्राप्तिको लागि निवेदकले सकभर प्रयास गरेको थियो भन्ने ।
- २४) विदा दिने अधिकारी: देहायको विदा स्वीकृत गर्ने अधिकार देहायको अधिकारीलाई हुनेछ :
 विदाको किसिम विदा स्वीकृत गर्ने अधिकारी
१. भैपरी आउने र पर्व विदा	प्रशासन शाखा प्रमुख
२. घर विदा	प्रमुख प्रशासकीय अधिकृत
३. विरामी विदा	प्रमुख प्रशासकीय अधिकृत
४. प्रसूति विदा	प्रमुख प्रशासकीय अधिकृत
५. किरिया विदा	प्रमुख प्रशासकीय अधिकृत
६. अध्ययन विदा	कार्यपालिका
७. असाधारण विदा	कार्यपालिका

यस्ता स्वीकृत भएका विदाहरूको अभिलेख प्रशासन शाखामा अनिवार्य उपलब्ध गराउनु पर्नेछ ।

- २५) विदा परिणत नहुने : यस परिच्छेद बमोजिम गाउँ प्रहरी कर्मचारीले जुन विदा लिई बसेको हो सोही विदा नै उपभोग गर्नु पर्नेछ । पहिले कुनै एक किसिमको विदा स्वीकृत भएकोमा त्यस्तो विदा पछि किरिया विदा वा प्रसूति विदा वाहेक अर्को किसिमको विदामा परिणत गराउन पाइने छैन ।
- २६) कार्यालयमा अनुपस्थित हुने उपर कारवाही : विदा नलिई कार्यालयमा अनुपस्थित हुने गाउँ प्रहरी कर्मचारीलाई गयल र तलवकट्टी गरी विभागीय सजाय समेत गर्न सकिनेछ । यसरी गयल भएको अवधि सेवा अवधिमा गणना हुने छैन ।

२७) विदा लिने विधि :

- (१) यस परिच्छेदबमोजिम विदा लिन चाहने गाउँ प्रहरी कर्मचारीले आफुलाई चाहिएको विदाको अवधि, कारण र विदेश जानुपर्ने भए सो समेत खोली रीतपूर्वकको लिखित दरखास्त आफू हाजिर रहेको शाखा/महाशाखा मार्फत विदा स्वीकृत गर्ने अधिकारी समक्ष पेश गर्नु पर्नेछ । विदा स्वीकृत भए नभएको सम्बन्धित शाखा प्रमुखले सम्बन्धित कर्मचारीलाई दिनुपर्नेछ ।
- (२) कुनै किसिमको विदा स्वीकृत दिने अधिकारीले परिस्थितिको विचार राखिकन मात्र विदा दिने वा नदिने निर्णय गर्नेछ ।
- (३) भैपरी आउने विदाको सम्बन्धमा विदा स्वीकृत गर्ने अधिकारीले उपनियम (१) बमोजिम दरखास्त नदिए पनि आफ्नो तज्बीजबाट मौखिक अनुरोधको आधारमा पनि त्यस्तो विदाको स्वीकृत दिन सक्नेछ ।
- (४) देहायमा लेखिएबमोजिमका कुरामा विदा दिने अधिकारीलाई चित्त बुझेमा निजले विदाको लागि दरखास्त परेको मितिभन्दा अगाडिदेखि पनि विदा वस्न पाउने गरी निवेदकलाई विदा दिन सक्नेछ ।

(क) विदा दिने अधिकारीको पूर्व स्वीकृति लिई रहन सम्भव थिएन भने वा

(ख) पूर्व स्वीकृतिको लागि निवेदकले सकभर प्रयास गरेको थियो भने । तर विदा बसी सकेपछि स्वीकृतिको लागि दरखास्त परेकोमा अस्वीकृति हुन गई त्यसको फलस्वरूप विदाको निवेदन गर्ने गाउँ प्रहरी कर्मचारीलाई नोकरीबाट हटाइएमा निजले पुनरावेदन गर्न सक्नेछ ।

- २८) विदाको अभिलेख : विदा दिने अधिकारीले आफ्नो मातहतका सबै गाउँ प्रहरी कर्मचारीको विदाको अभिलेख किताव खडा गरी लगत राख्नेछ ।

- २९) निकासालिन नभ्याएमा : कुनै गाउँ प्रहरी कर्मचारीलाई आवश्यक परी विदामा नवसी नहुने अवस्था पर्न आएको भन्ने निकटतम माथिल्लो अधिकारीलाई लागेमा र सो विदा स्विकृत हुने देखिएमा निजले त्यस्तो गाउँ प्रहरी कर्मचारीलाई विदामा बस्न लिखित आदेश दिई त्यसको सूचना विदा दिने अधिकारी समक्ष पठाउनुपर्छ ।
- ३०) गयल खाली जनाउने : कुनै गाउँ प्रहरी कर्मचारी गयल परी सो कुराको जनाउ गाउँपालिकाप्रशासन शाखामा पठाई सके पछि सम्बन्धित गाउँ प्रहरी कर्मचारीले विदा स्विकृत हुन पर्ने व्यहोरा दर्शाई आफू गयल परेको सूचना पाएको मितिले ७ दिनभित्र प्रमुख प्रशासकीय अधिकृत समक्ष निवेदन दिन सक्नेछ । सो निवेदन उपर छानविन र जाँच पडताल गर्दा गाउँ प्रहरी कर्मचारीको निवेदन व्यहोरा साँचो देखिन आएमा सम्बन्धित अधिकृतले विदा स्विकृत गरी थमौती गरेको व्यहोरा लेखि पठाउन सक्नेछ ।
- ३१) भुठो कारण देखाएमा सजाय हुने : कुनै गाउँ प्रहरी कर्मचारीले कुनै भुठो कारण देखाई विरामी विदा, किरिया विदा र प्रसूती विदा लिई वसेको ठहरिएमा त्यस्तो गाउँ प्रहरी कर्मचारी विभागीय सजायको भागी हुनेछ ।
- ३२) तालिम अवधिमा विदा वस्ने वारे : यस नियमावलीमा अन्यत्र जुनसुकै कुरा लेखिएको भए तापनि तालिम अवधिभर सार्वजनिक विदा र किरिया विदाबाहेक साधारणतया अरु कुनै विदा दिइने छैन ।
- ३३) सञ्चित विदा उपभोग गर्न पाउने : कुनै गाउँ प्रहरी कर्मचारीको घर विदा वा विरामी विदा सञ्चित रहेको भए निजले सो सञ्चित विदा उपभोग गर्न पाउनेछ ।

परिच्छेद ८

आचरण

- ३४) दान उपहार लिन नहुने : आफ्नो सरकारी काममा कुनै पनि प्रकारको असर पर्न सक्ने गरी कुनै पनि गाउँ प्रहरी र निजको परिवारका सदस्यसमेतले गाउँपालिकाको पूर्व स्विकृत विना स्वदेशी तथा विदेशी संघ संस्था निकाय वा व्यक्ति कसैबाट कुनै प्रकारको दान, बक्स, पुरस्कार, कोसेली र उपकार स्वीकार गर्नु हुदैन ।
- ३५) चन्दा लिन नहुने : कुनै गाउँ प्रहरी कर्मचारीले गाउँपालिकाको पूर्व स्विकृति विना कुनै पनि कामको निमित्त कुनै किसिमको चन्दा माग्न अथवा स्वीकार गर्नु हुदैन र अरु कुनै किसिमको आर्थिक सहायता प्राप्त गर्ने काममा समेत भाग लिन हुँदैन ।
- ३६) स्विकृती विना अचल सम्पत्ति लिन नहुने : गाउँपालिकालाई पूर्व सूचना नदिई कुनै पनि गाउँ प्रहरी कर्मचारीले कसैले उपहारमा दिएको अचल सम्पत्ति लिन हुँदैन ।
- ३७) सम्पत्तिको विवरण दिनुपर्ने : प्रहरी कर्मचारीले आ.व. समाप्त भएको ६० दिन भित्र गाउँपालिका समक्ष देहायको सम्पत्तिको विवरण दाखिला गर्नु पर्ने छ ।
१. आफ्नो वा परिवारको सदस्यको नाममा भएको प्रत्येक अचल सम्पत्ति र शेयर, बैंक मौज्जातको विवरण ।
 २. आफूसँग वा आफ्नो नाउँमा रहेको नगद, जवाहरत, सुन, चाँदीको अन्दाजी मूल्य ।
 ३. उपनियम १ बमोजिमको विवरण दाखिला गर्दा संयुक्त परिवारमा रहेको गाउँ प्रहरी कर्मचारीले आफ्नो परिवारको प्रमुखको नाममा निजसँग रहेको सम्पत्तिको विवरण दाखिला गर्नुपर्नेछ ।
 ४. आफ्नो सम्पत्तिमा थपघट भएमा अख्तियारवालालाई सोको सूचना तीन महिना भित्र दिनु प्रत्येक गाउँ प्रहरी कर्मचारीको कर्तव्य हुनेछ ।

- ३८) व्यापार व्यवसाय गर्न नहुने : कुनै पनि गाउँ प्रहरी कर्मचारीले कार्यालयको स्वीकृती बेगर देहायका काम गर्नु हुँदैन : १. कुनै व्यापार गर्न २. कुनै फर्मको हिस्सेदार वा सञ्चालक हुन र ३. कुनै व्यवसाय चलाउन ।
- ३९) गाउँपालिकाको काममा थाहा पाएका कुराहरु प्रकाशन गर्न नहुने : गाउँ प्रहरी कर्मचारीले गाउँपालिकाद्वारा अथवा विशेष रुपमा अख्तियार नपाई आफ्नो कर्तव्यको पालना गर्दा स्थानीय तह वा गैह्रसरकारी संघ संस्थाबाट प्राप्त गरेको वा आफैले लेखेको अथवा संकलन गरेको कुनै कागजपत्र वा समाचार प्रत्यक्ष वा अप्रत्यक्ष रुपबाट अरु अनधिकृत गाउँ प्रहरी कर्मचारीलाई वा गैह्रसरकारी व्यक्तिलाई अथवा पत्रपत्रिकालाई जानकारी दिन हुँदैन ।
- ४०) रेडियो वा पत्रिकासँग सम्पर्क राख्न नहुने : गाउँ प्रहरी कर्मचारीले गाउँपालिकाको अनुमति प्राप्त नगरी कुनै पत्रपत्रिकामा आफ्नै वास्तविक अथवा काल्पनिक नामबाट अथवा बेनामी कुनै लेख प्रकाशित गर्न अथवा रेडियोद्वारा प्रसारण गर्न हुँदैन । तर यस्तो प्रकाशन वा प्रसारण साहित्यिक, कलात्मक, ऐतिहासिक अथवा वैज्ञानिक र व्यवसायिक विषयको भएमा यस्तो स्वीकृती लिई रहनु पर्दैन र प्रकाशन वा प्रसारण गरेपछि जाहेरी गर्नुपर्दछ ।
- ४१) गाउँपालिकाको आलोचना गर्न नहुने : गाउँ प्रहरी कर्मचारीले कुनै कुराको आलोचना गर्दा गाउँपालिकाको नीतिको विरुद्ध असर पर्ने गरी अथवा गाउँपालिका र गाउँपालिकाबासीमा खल्ल पुग्ने गरी भाषण, सम्वाद, लेख रचना गर्नु हुँदैन ।
- ४२) निर्वाचनमा भाग लिन नहुने : गाउँ प्रहरी कर्मचारीले कुनै पनि राजनीतिक दलको लागि कुनै निर्वाचनमा भाग लिन वा कसैको निमित्त मत माग्न वा अन्य कुनै प्रकारले प्रभाव पार्न हुँदैन । तर कसैलाई मत दिएको वा दिने विचार गरेको कुरा प्रकट नगरी प्रचलित कानूनवमोजिम आफ्नो मताधिकार प्रयोग गर्न बाधा पर्नेछैन ।
- ४३) राजनीतिमा भाग लिन नहुने : गाउँ प्रहरी कर्मचारीले कुनै राजनैतिक दल र सोसँग सम्बन्धित संस्थाको सदस्य बन्न, राजनीतिमा भाग लिन, राजनैतिक संस्थालाई सहायताको निमित्त चन्दा दिन अथवा कुनै राजनैतिक संस्था वा आन्दोलनलाई अन्य कुनै प्रकारले आफ्नो प्रभाव पार्न सहयोग गर्न हुँदैन ।
- ४४) समय पालन र नियमितता : गाउँ प्रहरी कर्मचारीले ठिक समयमा तथा नियमित रुपमा आफ्नो पालोमा हाजिर हुनुपर्दछ र साधारणतया पहिले विदाको निकास नलिई काममा अनुपस्थित हुनु हुँदैन ।
- ४५) अनुशासन र आज्ञापालन : (१) गाउँ प्रहरी कर्मचारीले आफ्नो कर्तव्य तत्परताको साथ पालन गर्नुपर्दछ । (२) गाउँ प्रहरी कर्मचारीले आफ्नो कार्यालयको काम सम्बन्धी कुरामा आफूभन्दा माथिका अधिकृतले दिएको आज्ञालाई तदारुकतासाथ पालन गर्नुपर्दछ । (३) गाउँ प्रहरी कर्मचारीले आफूभन्दा माथिका सबै अधिकृतहरु प्रति उचित आदर देखाउनुपर्नेछ ।
- ४६) गाउँ प्रहरी कर्मचारीले बाहिरी प्रभाव पार्न नहुने : गाउँ प्रहरी कर्मचारीले आफ्नो नोकरी सम्बन्धी कुरामा आफूभन्दा माथिका अधिकृतमाथि कुनै अनुचित प्रभाव पार्न अथवा प्रभाव पार्ने प्रयत्न गर्न हुँदैन ।
- ४७) बहुविवाह, बालविवाह, अनमेल विवाह प्रतिबन्ध: गाउँ प्रहरी कर्मचारीले मुलुकी कार्यविधि संहिता २०७४ को व्यवस्था विपरीत हुने गरी विवाह गर्नु गराउनु हुँदैन ।

परिच्छेद - ९

सजाय र पुनरावेदन

- ४८) सजाय : उचित र पर्याप्त कारण भएमा गाउँ प्रहरी कर्मचारीलाई देहायको सजाय गर्न सकिनेछ :
१. नसिहत दिने ।

२. शारीरिक थकाई हुने (फटिक) सजाय गर्ने ।
 ३. तलब वृद्धि वा पदोन्नति रोक्का गर्ने ।
 ४. तल्लो तहमा घट्टुवा गर्ने ।
 ५. लापरवाही गरी गाउँपालिकालाई नोक्सानी भएको सम्पूर्ण वा आंशिक रूपमा तलब भत्ताबाट कट्टी गरी असुल गर्ने ।
 ६. भविष्यमा स्थानीयतहमा अयोग्य नठहरिने गरी नोकरीबाट बर्खास्त गर्ने ।
 ७. भविष्यमा स्थानीयतहमा अयोग्य ठहरिने गरी नोकरीबाट बर्खास्त गर्ने ।
- ४९) नसिहत दिने वा प्रतिकूल राय लेख्ने : गाउँ प्रहरी कर्मचारीले काममा साधारण लापरवाही गरेमा नसिहत दिन सक्नेछ । दुई पटकसम्म नसिहत दिँदा पनि निजले काममा लापरवाही गरेमा निजको चालचलन सम्बन्धी प्रतिवेदनमा प्रतिकूल राय लेखिनेछ ।
- ५०) तलब वृद्धि वा पदोन्नति रोक्ने : गाउँ प्रहरी कर्मचारीको काम सन्तोषजनक नभएमा सजाय गर्ने अधिकारीले निजको तलब वा पदोन्नति रोक्का गर्न सक्नेछ ।
- ५१) दर्जा र तलब घटाउने : कुनै गाउँ प्रहरी कर्मचारीलाई देहायको अवस्थामा सजाय गर्ने अधिकारीले तल्लो पद वा तल्लो टाइम स्केल वा त्यही टाइम स्केलको तल्लो स्केलमा ओराल्न सक्ने र गाउँपालिकालाई हानि नोक्सानी पुऱ्याएकोमा सो समेत निजबाट भराउन सक्नेछ ।
- क) सन्तोषजनक काम नगरेमा ।
 - ख) अनुशासनहीनता गरेमा ।
 - ग) आचरणसम्बन्धी विनियम उल्लंघन गरेमा ।
 - घ) नियुक्ति भएको पाँच वर्षभित्रै नोकरीबाट अलग हुन भुठ्ठा कारण देखाएमा ।
 - ङ) दिएको आदेश निर्देशन नमानेमा वा कार्यान्वयन नगरेमा ।
 - च) मनासिव कारण नभई वा विदा नलिई विदा बसेकोमा वा गैरहाजिर भएमा ।
 - छ) लापरवाही गरेमा वा नियम आदेशको पालना नगरेमा ।
- ५२) नोकरीबाट हटाउने वा बर्खास्त गर्ने : देहायका अवस्थामा सजाय गर्ने अधिकारीले कुनै गाउँ प्रहरी कर्मचारीलाई नोकरीबाट हटाउन वा बर्खास्त गर्न सक्नेछ ।
- क) अयोग्यताको कारणले आफ्नो पदीय जिम्मेवारी पूरा र दायित्व पूरा गर्न नसकेमा
 - ख) राजनीतिमा भाग लिएमा
 - ग) बारम्बार अनुशासनहीनताको काम गरेमा
 - घ) नैतिक पतन देखिने फौजदारी अभियोगमा अदालतबाट अपराधी दोषि प्रमाणित भएमा ।
 - ङ) डिउटीमा भएको अवस्थामा वा नरहेको अवस्थामा वर्दीको पोशाक लगाई कुनै मादक पदार्थ सेवन गरी हिडेमा वा जथाभावी गरेमा
 - च) भ्रष्टाचार गरेमा
 - छ) आफ्नो पदको जिम्मेवारी अनुसार आचरण नगरेमा
 - ज) आचरण सम्बन्धी नियमहरू बारम्बार उल्लंघन गरेमा
 - झ) मनासिव कारण नभई वा विदा नलिई विदा बसेमा वा गैरहाजिर भएमा ।
- ५३) सजाय सम्बन्धी कार्यविधि :
- (१) गाउँ प्रहरी कर्मचारीलाई सजायगर्ने अधिकार प्रमुख प्रशासकीय अधिकृतलाई हुनेछ ।
 - (२) गाउँ प्रहरी कर्मचारीलाई सजायको आदेश दिनु अघि कारवाही गर्न लागिएको उल्लेख गरी, हुन सक्ने सजायसमेत खुलाई सूचना दिई निजलाई आफ्नो सफाई पेश गर्ने मौका दिनुपर्नेछ । त्यस्तो

सूचना दिँदा लगाइएका आरोप स्पष्ट रूपले किटिएको हुनुपर्नेछ । त्यस्तो गाउँ प्रहरी कर्मचारीले सजाय गर्ने अधिकारीले तोकिएको म्यादभित्र आफ्नो सफाइको र प्रस्तावित सजायको सम्बन्धमा लिखित स्पष्टीकरण पेश गर्नुपर्नेछ । तर भागी पत्ता नलागेको वा अरु कुनै कारणले सम्पर्क स्थापित गर्न असम्भव भएको गाउँ प्रहरी कर्मचारीको सम्बन्धमा यस नियमवमोजिमको कार्यविधिको रीत पुऱ्याउनु पर्ने छैन । क) नैतिक पतन देखिने फौजदारी अभियोगमा अदालतबाट अपराधी प्रमाणित भइसकेको आधारमा कुनै गाउँ प्रहरी कर्मचारीलाई सजाय दिनुपर्ने भएमा सजाय गर्ने अधिकारीले निजलाई गर्न लागेको सजायको बारेमा सूचनासम्म दिनुपर्नेछ । ख) सफाई पेश गर्ने मौका दिन मनासिव नपर्ने भएमा सो कुराको टिप्पणी खडा गरी त्यस्तो गाउँ प्रहरी कर्मचारीलाई सफाई पेश गर्ने मौका दिनु पर्नेछैन ।

३) सजाय गर्ने अधिकारीले आवश्यक ठानेमा स्वयम वा अन्य कुनै अधिकृतद्वारा जाँचबुझ गराउन सक्नेछ । जाँचबुझ गर्ने अधिकारीले आवश्यकतानुसार सम्बन्धित गाउँ प्रहरी कर्मचारीसमेत बुझी कारण सहित आफ्नो ठहरको प्रतिवेदन तथा भएको सबुद प्रमाण दाखिला गर्नुपर्नेछ ।

४) कुनै गाउँ प्रहरी कर्मचारी माथि लागेको कुनै अभियोगको जाँचबुझ गर्नुपरेमा सजाय गर्ने अधिकारीले जाँचबुझ समाप्त नहुन्जेल सो गाउँ प्रहरी कर्मचारीलाई निलम्बन गर्न सक्नेछ । तर यस्तो निलम्बनको अवधि ६ महिनाभन्दा बढी हुनेछैन ।

५) उपनियम (४) वमोजिम निलम्बन अवस्थामा रहेको गाउँ प्रहरी कर्मचारीलाई निजले पाउने तलब भत्ताको एक चौथाई दिइनेछ ।

६) कुनै फौजदारी अभियोगमा गिरफ्तार भई थुनिएको गाउँ प्रहरी कर्मचारी थुनिएको अवधिभर स्वतः निलम्बित हुनेछ । तर (क) निलम्बित कर्मचारी उपर लागेको अभियोग प्रमाणित नभई सफाई पाएमा निजले सो अवधिको चौथाई तलब पाएको भए सो कट्टा गरी र नपाएको भए पुरै (तलब वृद्धि हुने भएमा सो समेत) पाउने छ । कसुरदार ठहरिएमा निलम्बन भएका मितिदेखिको बाँकी तलब भत्ता पाउने छैन । (ख) कुनै कर्मचारी गाउँपालिकाको कामको सम्बन्धमा वा नेपाल सरकारबाट भएको कारवाहीको सिलसिलामा निलम्बन भएको नभई अरु नै कारणबाट निलम्बन रहन गएको रहेछ भने त्यसरी निलम्बन रहेको अवधिको तलब भत्ता पाउने छैन ।

५४) सजायको आदेश दिने : जाँचबुझको काम समाप्त भएपछि सम्बन्धित गाउँ प्रहरी कर्मचारीलाई निजसित स्पष्टीकरण मागिएको भए निजले तोकिएको समयभित्र स्पष्टीकरण नदिएमा वा निजले दिएको स्पष्टीकरण सन्तोषजनक नलागेमा सजाय गर्ने अधिकारीले सजाय दिन सक्नेछ र सजायको आदेशको एक प्रति निजलाई दिनुपर्नेछ ।

५५) सेवाको अन्त गर्ने : कुनै गाउँ प्रहरी कर्मचारीलाई देहायको अवस्थामा निजको सेवा अन्त गर्नुपर्दा यस नियमावली वमोजिमको कार्यविधि अपनाउनु पर्नेछैन । क) परीक्षणकालमा रहने गरी नियुक्ति भएकोमा नियुक्ति सदर नहुदै, ख) स्वीकृत चिकित्सकको बोर्डले शारीरिक दृष्टिले अनुपयुक्त ठहऱ्याएमा,

५६) पुनरावेदनको कार्यविधि :

(१) नियम ५५ अन्तर्गत दिइएको आदेशमा चित्त नबुझी पुनरावेदन गर्ने कर्मचारीले आफ्नो नामबाट पुनरावेदन दिनुपर्नेछ ।

(२) पुनरावेदन गर्ने व्यक्तिले पुनरावेदनमा आफ्नो सफाइको निमित्त जो भएको प्रमाण राखी पुनरावेदन शिष्ट भाषामा लेखिएको हुनुपर्नेछ । पुनरावेदनका साथमा जुन आदेशको विरुद्ध पुनरावेदन गरिएको हो सो आदेशको नक्कल पनि राख्नुपर्नेछ ।

(३) पुनरावेदन दिँदा गाउँपालिका प्रमुख मार्फत कार्यपालिका समक्ष पेश गर्नु पर्नेछ ।

(४) सजायको सूचना पाएको पैतीस दिनभित्र पुनरावेदन दिनुपर्नेछ ।

५७) गाउँ प्रहरी सेवामा पुनर्वहाली भएपछि पुरा तलब भत्ता पाउने : कुनै गाउँ प्रहरी कर्मचारीलाई सेवाबाट हटाउने वा वर्खास्त गर्ने आदेश कार्यपालिका वा कुनै अदालत वा अधिकारीबाट रद्द भई निज सेवामा पुनर्वहाली भएमा सेवाबाट हटाइएको वा वर्खास्त गरिएको मितिदेखि पुनर्वहाली भएको मितिसम्मको पूरा तलब भत्ता र तलब वृद्धि पाउने भए तलब वृद्धिसमेत निजले पाउनेछ ।

परिच्छेद १०

अवकाश, उपदान र निवृत्तिभरण

५८) अनिवार्य अवकाश :

(१) यो नियमावली बमोजिम नियुक्ति भएका देहायका गाउँ प्रहरी कर्मचारीको देहायबमोजिमको उमेर पुगेपछि वा निजको सेवा अवधि ३० वर्ष पूरा भएपछि निजलाई सेवाबाट अवकाश दिइनेछ ।

क) गाउँ प्रहरी निरीक्षक - ५३ वर्ष

ख) गाउँ प्रहरी नायब निरीक्षक - ५२ वर्ष

ग) गाउँ प्रहरी सहायक निरीक्षक - ५१ वर्ष

घ) गाउँ प्रहरी हवलदार/जवान - ५० वर्ष

(२) उमेरको हद, पदको अवधि वा सेवा अवधिमध्ये कुनै एक पुगेपछि गाउँ प्रहरी कर्मचारीले सेवाबाट अवकाश पाउने छ ।

(३) कायम मुकायम मुकरर भएमा पदको अवधि लागू हुने छैन । तर तल्लो पदमा नोकरीको अवधि लागू हुने रहेछ भने कायम मुकायम मुकरर भएको पदमा पदोन्नति हुन नसके तल्लो पदको अवधि नै लागू हुनेछ । स्पष्टीकरण : नियमको प्रयोजनको निमित्त गाउँ प्रहरी कर्मचारीको उमेरको हिसाव गर्दा देहायबमोजिम गरिनेछ : क) नोकरीमा प्रवेश गरेको बेलामा निजले पेश गरेको शैक्षिक संस्थाको प्रमाणपत्रमा किटिएको जन्म मिति वा वर्षबाट हुन आउने उमेर । ख) त्यस्तो अभिलेख नभएमा निजले नोकरीमा प्रवेश गरेको बेलामा सिटरोलमा लेखिएको जन्म मिति वा वर्षबाट हुन आउने उमेर ।

(४) यस नियमावली बमोजिम निवृत्तिभरण पाउने अवधि पुगेको कुनै गाउँ प्रहरी कर्मचारीलाई गाउँपालिकाले नोकरीबाट अवकाश दिनेछ ।

५९) उपचार खर्च, उपदान र निवृत्तिभरण : उपचार खर्च, उपदान र निवृत्तिभरण सम्बन्धमा गाउँपालिकाकर्मचारी सेवा, शर्त नियमावली बमोजिम हुनेछ ।

६०) नोकरी अवधिको गणना :

(१) यस परिच्छेदको प्रयोजनको निमित्त नोकरी अवधिको गणना गर्दा गाउँ प्रहरी सेवा वा पदमा स्थायी नियुक्ति भई नोकरी गरेको जम्मा अवधि (बीचमा टुटेको अवधि कटाई) लाई गणना गरिनेछ ।

(२) उपनियम (१) मा जसुकै लेखिएको भए तापनि उपदान पाइसकेको व्यक्तिगाउँ प्रहरी सेवा वा पदमा नियुक्ति भएमा निजले पहिले पाएको उपदानको रकम फिर्ता गरेमा मात्र निजको पहिलेको नोकरी जोडिनेछ ।

(३) उपनियम (१) अनुसार गणना गर्दा निलम्बनमा रहेको अवधिलाई समेत गणना गरिनेछ ।

तलब, भत्ता

६१) तलब भत्ता : गाउँ प्रहरी कर्मचारीले नियुक्ति पाएको वा बढुवा भएको मितिदेखि तलब भत्ता पाउने छ । तलब र राशन भत्ता गाउँकार्यपालिकाले तोके अनुसार हुनेछ ।

६२) टाइम स्केल:

(१) टाइम स्केलअनुसार तलब पाउने पदमा नयाँ नियुक्ति पाउने व्यक्तिले सामान्यतः स्केलमा लेखिएको न्यूनतम तलब पाउने छ । तर अख्तियारवालाले कारणसमेत जनाई लिखित अनुरोध गरेमा गाउँपालिकाले निजको प्रारम्भिक तलबलाई टाइम स्केलभित्रको कुनै माथिल्लो स्थानमा तोक्न सक्नेछ । असाधारण योग्यता भएका व्यक्तिहरुको हकमा मात्र अख्तियारवालाले यस्तो अनुरोध गर्न सक्नेछ ।

(२) उच्चस्तर टाइम स्केलको कुनै पदमा स्थायी रूपमा बढुवा पाउने गाउँ प्रहरी कर्मचारीले पनि उक्त उच्चतम टाइम स्केलमा लेखिएको न्यूनतम तलब पाउने छ ।

६३) तलब वृद्धि : देहायको अवस्थामा बाहेक प्रत्येक गाउँ प्रहरी कर्मचारीले एक वर्ष सेवा पुरा गरेपछि एक ग्रेड वृद्धि पाउनेछ । (क) परीक्षणकाल, (ख) कायम मुकायम र (ग) तलब वृद्धि रोक्का । तर नियुक्ति सदर भएपछि गाउँ प्रहरी कर्मचारीहरुको परीक्षणकालमा रहेको अवधिसमेत तलब वृद्धिको निमित्त जोडिने छ ।

६४) कायम मुकायम भई काम गरेको तलब भत्ता : कुनै गाउँ प्रहरी कर्मचारीले कुनै माथिल्लो पदमा कायम मुकायम भई काम गरेमा काम गरेकै मितिदेखि निजले माथिल्लो पदको तलबभत्ता पाउने छ ।

६५) अवकाश पाउने कर्मचारीले पाउने तलब र राशन : गाउँ प्रहरी कर्मचारी राजीनामा दिई वा अनिवार्य अवकाश पाई सेवा निवृत्त भएमा सोको सूचना पाएको मितिसम्म निजले खाईपाई आएको तलब, भत्ता, राशन र अन्य सुविधासमेत पाउनेछ । तर कार्यालयमा गैर-हाजिर रही विभागीय कारवाही शुरु गरिएको वा कारवाहीको क्रममा कार्यालयमा अनुपस्थित रहेको गाउँ प्रहरी कर्मचारीले भने आफू अनुपस्थित रहेको मितिदेखिको तलब, भत्ता र राशन पाउने छैन ।

परिच्छेद १२

कायम मुकायम र कार्यवाहकको व्यवस्था

६६) कायम मुकायम मुकरर गर्न सक्ने : (१) गाउँ प्रहरी सेवाका कुनै पदमा साधारणतया कायम मुकायम मुकरर गरिने छैन । तर पद रिक्त रहेको अवस्था परी कार्यालयको दैनिक कार्य संचालन गर्न बाधा पर्न गएमा कायम मुकायम मुकरर गर्न सकिने छ । (२) यस नियमवमोजिम कायम मुकायम मुकरर गर्दा एकतह मुनिका कर्मचारीहरु मध्ये बढुवाको लागि योग्य भएका मध्येबाट सबै भन्दा जेष्ठ गाउँ प्रहरी कर्मचारीलाई मात्र कायम मुकायम मुकरर गरिनेछ । (३) कुनै गाउँ प्रहरी कर्मचारी जुन पदमा कायम मुकायम मुकरर भएको हो निजले सो पदको दर्ज्यानी चिन्ह सहित सम्पूर्ण अधिकार प्रयोग गर्न पाउने छ ।

६७) कायम मुकायम गर्ने अधिकारी : (१) गाउँ प्रहरी कर्मचारीलाई कायम मुकायम मुकरर गर्दा गाउँपालिकाको प्रमुख प्रशासकीय अधिकृतले गर्ने ।

- (२) उपनियम (१) बमोजिम कार्यवाहक तोकदा तल्लो पदमा रहेको सबभन्दा वरिष्ठ गाउँ प्रहरी कर्मचारीलाई कार्यवाहक तोकिने छ ।
- (३) उपनियम (१) बमोजिम कार्यवाहक भई काम गर्न तोकिएको गाउँ प्रहरी कर्मचारीले त्यस्तो कार्यवाहक पदको सम्पूर्ण अधिकार प्रयोग गर्न पाउने छ ।
- (४) देहायको अवस्थामा कायम मुकायम मुकरर गर्न सकिने छैनः
- (क) नसिहत पाएकोमा सो सजाय पाएको मितिले एक वर्षको अवधिभए,
- (ख) निलम्बन भएकोमा सो अवधिभर,
- (ग) बहुवा रोक्का भएकोमा रोक्का भएको अवधिभर,
- (घ) तलब बृद्धि रोक्का भएकोमा रोक्का अवधिभर ।
- ६८) काम गरेको अवधिको तलब भत्ता : (१) कुनै पदमा कायम मुकायम वा कार्यवाहक वा निमित्त भई काम गर्ने गाउँ प्रहरी कर्मचारीले जुन पदमा काम गरेको छ, सोही पदको तलब भत्ता र राशन पाउने छ । तर पन्ध्र दिनसम्म कार्यवाहक वा निमित्त भई काम गरे वापत कुनै किसिमको तलब भत्ता र राशन दिइने छैन र पन्ध्र दिनभन्दा बढी अवधि कार्यवाहक वा निमित्त भई काम गरेकोमा पूरै अवधिको कार्यवाहक वा निमित्त भई काम गरेवापत तलब भत्ता र राशन दिइने छ ।

परिच्छेद १३

तालिम

- ६९) तालिम को व्यवस्था : गाउँ प्रहरी कर्मचारीलाई कार्यकुशल एवं दक्ष तुल्याउन गाउँपालिकाले तोकिए बमोजिमको आवश्यकतानुसार अन्य तालिमहरु पनि दिन सकिनेछ ।
- ७०) तालिम संचालन हुने स्थान : गाउँपालिकाले तोकिएको स्थानमा हुनेछ ।
- ७१) तालिमको अवधि : गाउँ प्रहरी सेवाको सबै अधिकृत तथा जवानहरुको तालिमको अवधि गाउँपालिकाले तोकिएको पाठ्यक्रम अनुसार हुनेछ ।
- ७२) तालिमको अनिवार्यता : (१) गाउँ प्रहरी सेवामा रहेका सबै गाउँ प्रहरी कर्मचारीहरुलाई आवश्यकतानुसार तालिम लिन अनिवार्य हुनेछ । यस्तो तालिममा सम्मिलित गराइएको गाउँ प्रहरी कर्मचारीहरुले लापरवाही देखाई आफ्नो व्यावसायिक ज्ञान प्रति उदासिनता तथा गैरजिम्मेवारी देखाएको व्यहोरा अभिलेखमा जनाइनेछ ।
- (२) व्यावसायिक तालिम हासिल गर्न उदासिनता देखाएको व्यहोरा अभिलेखमा जनाई सकेपछि, निजहरुलाई पुनः एकपटक तालिमको मौका दिइनेछ । त्यसपछि पनि उदासिनता र गैरजिम्मेवारी देखाउनेलाई तल्लो पदमा भर्ना वा सेवाबाट हटाउन सकिनेछ ।
- ७३) प्रारम्भिक पोशाक : (१) सबै नयाँ भर्ना हुने अधिकृत तथा जवानहरुलाई स्केल बमोजिम प्रारम्भिक पोशाक वितरण गरिनेछ ।

(२) नयाँ भर्ना हुने प्रशिक्षार्थीहरूको लागि चाहिने प्रारम्भिक पोशाकगाउँपालिकाले दिनेछ ।

- ७४) तालिममा सामेल गराउने संख्या : गाउँपालिका प्रहरीको दैनिक कार्यमा तथा सामान्य प्रशासनमा बाधा नपर्ने गरी गाउँ प्रहरी प्रमुखले निर्णय भए अनुसार तालिम लिन गाउँ प्रहरी अधिकृत कर्मचारीहरू तोकनेछन् ।
- ७५) प्रशिक्षण भत्ता तथा अतिथि प्रशिक्षकहरूको पारिश्रमिक: गाउँपालिकाले तोकिए बमोजिम हुनेछ ।
- ७६) आन्तरिक तालिम : एकै पटक नियुक्ति भएमा वा बढुवा भएमा गाउँ प्रहरी कर्मचारीलाई आन्तरिक तालिममा पठाउँदा साधारणतया समान अवसर प्राप्त हुने गरी तालिमको व्यवस्था मिलाउनुपर्नेछ र ३५ वर्ष उमेर नाघेकालाई शारिरीक तालिममा अनिवार्यता गरिने छैन ।

परिच्छेद १४

पोशाक

- ७७) गाउँ प्रहरी पोशाक : गाउँपालिका प्रहरीको पोशाकको रंग र किसिम र अन्य विवरण कार्यपालिकाले तोके बमोजिम हुनेछ ।
- ७८) प्रारम्भिक पोशाक र सामान : प्रत्येक गाउँ प्रहरी कर्मचारीलाई अनुसूचिमा तोक बमोजिमको पोशाक र सामान उपलब्ध गराईनेछ ।
- ७९) जाडो मौसमका लागि दिइने पोशाक : प्रत्येक गाउँ प्रहरी कर्मचारीलाई जाडो मौसमको लागि एक सेट पोशाक निःशुल्क दिइनेछ ।
- ८०) सेरोमोनियल पोशाक : अधिकृत कर्मचारीहरूलाई सेरीमोनियल पोशाकको लागि तोकिएको रकम उपलब्ध गराईनेछ ।
- ८१) तयारी पोशाक वितरण गर्न नसकिएमा दिने सुविधा : गाउँ प्रहरी कर्मचारीलाई अनुसूचिमा उल्लेख भएबमोजिमको तयारी पोशाक वितरण गर्न नसकिएको अवस्थामा स्थानीय दर रेट बमोजिम सिलाई ज्याला दिइनेछ ।
- ८२) गाउँ प्रहरीको पोशाक सट्टा भर्ना: गाउँ प्रहरी कर्मचारीहरूलाई निजहरूको मालसामान र पोशाक निश्चित अवधि नपुगी वा कामकाजको सिलसिलामा फाटी गएमा गाउँ प्रहरी प्रमुखले पेश गरे बमोजिम सट्टा गरी नयाँ दिइनेछ ।

परिच्छेद १५

विविध

- ८३) विभागीय आदेश र निर्देशन : ऐन र यस नियमावलीको परिधिभित्र रही देहायका विषयमा गाउँ प्रहरी प्रमुखले कार्यकारी अधिकृतको निर्देशन बमोजिम आदेश तथा निर्देशन जारी गर्न सक्नेछ ।
- (क) कार्यमा छिटो छरितोपन ल्याउने विषय
- (ख) मातहतको गाउँ प्रहरी कार्यालयलाई नियन्त्रण गर्न विषय
- (ग) मातहत कार्यालयको कार्यमा समन्वय कायम ल्याउने विषय

(घ) नियममा उल्लेख भएका कुराहरु स्पष्ट तथा विस्तृत गर्ने विषय

(ङ) विभागीय अनुशासन सम्बन्धी व्यवस्था

८४) पुरस्कार : देहायका पदाधिकारीहरुले आफ्नो र आफ्ना मातहत कार्यालयका गाउँ प्रहरी कर्मचारीहरुले आफ्नो कर्तव्यपालनको सिलसिलामा प्रशंसनीय काम गरेमा त्यस्तो गाउँ प्रहरी कर्मचारीहरुलाई पुरस्कार स्वरूप रकम उपलब्ध गराउन सिफारिस गर्न सक्नेछन् :

८५) दशैँ खर्च पाउने : गाउँ प्रहरी कर्मचारीले खाईपाई आएको एक महिनाको तलब बराबरको रकम प्रत्येक वर्ष घटस्थापनको पन्ध्र दिन अगाडि दशैँ खर्चको रुपमा पाउनेछ ।

८६) अन्य सुविधा तथा व्यवस्था : (१) गाउँपालिकाले गाउँ प्रहरी कर्मचारीहरुलाई दिईने सुविधाहरु तोके बमोजिम हुनेछ ।

(२) गाउँ प्रहरीको स्विकृत दरबन्दी अनुसार पदपूर्ति नहुन्जेल सम्मका लागि गाउँपालिकाले अवधि तोकी करारमा नगर प्रहरी नियुक्ती गरी काममा लगाउन सक्नेछ। यसरी नियुक्त गाउँपालिका प्रहरीले यसैनियमावली अर्न्तगत रही कार्य गर्नु पर्नेछ।

तर यो नियमावली जारी भए पश्चातगाउँ प्रहरी अधिकृत/जवान पदमा खुल्ला विज्ञापन मार्फत दरबन्दी अनुसार स्थाई पदपूर्ति गरेपछि करार सेवामा गाउँ प्रहरी राखिने छैन ।

८७) बाधा अड्काउ फुकाउ: गाउँपालिकाकार्यालयमा कार्यरत गाउँ प्रहरी कर्मचारीहरुको सेवा, शर्त, सुविधा र संचालन यस नियमावलीमा व्यवस्था भएको हदसम्म यसै नियमावली बमोजिम हुनेछ । यस नियमावलीमा व्यवस्था नभएका विषयहरुको हकमा नेपाल प्रहरी नियमावली, २०७१ बमोजिम हुनेछ र सो नियमावलीमा नभएका व्यवस्थाहरुको हकमा स्थानीय सरकार संचालन ऐन, २०७४ मा उल्लेखित व्यवस्था बमोजिम हुनेछ ।

८८) नियमावली संशोधन : यस नियमावलीमा आवश्यक संशोधन गाउँकार्यपालिकाको बैठकबाट हुनेछ।

समाप्त